

Nr 347

Av herr Björkänge, angående ansvaret för att ur trafiksäkerhetssynpunkt godtagbar belysning kommer till stånd.

Trafikolyckorna tilltar år från år i skrämmande omfattning. Människoliv spilles, och stora materiella värden förstöres. Det är fördenskull nödvändigt att ingenting underlåtes för att söka eliminera riskerna för trafikolyckor. Bland riskmomenten intar dålig belysning på vägarna en framträdande plats. En ur trafiksäkerhetssynpunkt lämplig belysning skulle säkert väsentligt bidra till minskning av trafikolyckorna. Helt naturligt kan belysning på vägarna av ekonomiska skäl endast bli möjlig inom eller invid städer, samhällen och sammanhängande bostadsområden på landsbygden. Vem som bär ansvaret för att en ur trafiksäkerhetssynpunkt godtagbar belysning kommer till stånd på vägarna är icke klarlagt i vägförfattningarna. Enligt ett år 1946 i högsta instans träffat avgörande ingår vägbelysning icke i väg hållningen. I princip torde hållande av belysning på allmän väg vara att anse som en kommunal angelägenhet. Om därav följer att kommunerna regelmässigt är skyldiga att sörja för belysning utefter viktigare trafikleder är emellertid tveklöst, i varje fall för landskommunernas del.

Den genom det ovannämnda utslaget fastslagna principen att det icke åligger väg hållaren att sörja för belysning av vägen kan icke tillämpas undantagslöst. Det är uppenbart att vägbelysning kan vara nödvändig ur trafiksäkerhetssynpunkt för att hindra uppkomst av risker för trafikolyckor. Vid färjeställen, rörliga broar, kajer eller bryggor, som hör till allmän väg, måste belysning finnas och likaså vid trafikordningar på vägen, t. ex. i samband med vägbyggen. Likaså kan det vara nödvändigt att ur trafiksäkerhetssynpunkt anordna belysning på livligt trafikerade vägar såsom infartsvägar till samhällen, där bilarna måste framföras med halvljus eller parkeringsljus. I sådana fall ordnar väg hållaren enligt nu tillämpad praxis belysning. Då de allmänna vägarna skötes av staten utgår bilskattemedel även för att bekosta dessa belysningsanordningar på dessa vägar. Däremot kan bilskattemedel icke utgå för ordnande av belysning på enskilda vägar och inte heller på städernas gator och vägar. Här får de enskilda väg hållarna respektive vederbörande stadskommuner själva svara för kostnaderna för all belysning, vare sig den är motiverad med trafiksäkerhetsskäl eller inte.

Enligt min mening är det uppenbart otillfredsställande att klara regler inte ges i vederbörliga författningar om vem som bär ansvaret för att en

godtagbar vägbelysning kommer till stånd. Även om i praxis väghållaren nu svarar för sådan belysning, som trafiksäkerheten anses kräva, kan det givetvis uppstå olika meningar mellan myndigheterna om vad som kan motiveras med trafiksäkerhetsskäl eller inte. Sådana meningsskiljaktigheter kan förhindra, att nödvändig belysning kommer till stånd, och därmed kan riskmoment för trafiken inte bringas ur världen. En översyn av väglagarna och vägtrafikstadgan bör fördenskull snarast göras, så att det blir fullt klarlagt vem som skall bära ansvaret för att en ur trafiksäkerhetssynpunkt godtagbar vägbelysning ordnas.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan översyn av väglagarna och vägtrafikstadgan, att klara regler ges angående ansvaret för att ur trafiksäkerhetssynpunkt godtagbar belysning kommer till stånd.

Stockholm den 25 januari 1958

Karl Björkänge